

Brott mot företagare 2023

En kartläggning av företagares kontakter med polisen, anmälda brott och polistätheten i Sverige

April 2023

företagarna

Företagarna företräder 60 000 företagare och har 2 000 förtroendevalda. Vi erbjuder nätverk, kunskap och praktisk hjälp samt driver utvecklingen för ett bättre företagsklimat, så att företagare får rätt förutsättningar för att kunna utveckla sin verksamhet och nå sina mål.

INNEHÅLL

Förord	4
Sammanfattning och slutsatser	6
1. Inledning	7
1.1 Bakgrund.....	7
1.2 Syfte	10
2. Metod	11
2.1 Brotts mot företag – framtagande av brottsindex	11
2.2 Områdes- och kommunpolis – framtagande av polistäthetsindex.....	12
2.3 Enkätundersökning om företagens kontakter med polisen	12
3. Anmälda brott mot företag	13
3.1 Brottindex: nationell utveckling.....	13
3.2 Brottindex: geografiska skillnader	14
3.3 Låg anmälningsbenägenhet	16
4. Polistätheten ur ett företagarperspektiv	17
5. Företagens kontakter med polisen	20
6. Företagens utmaningar och polisens lokala frånvaro	23
6.1 Brotts mot företag tas inte på allvar	23
6.2 Polisens lokala frånvaro innebär särskilda utmaningar för företagen	24
7. Åtgärds paket	26
7.1 Nationellt åtgärds paket	26
7.2 Lokalt åtgärds paket.....	28
8. Referenser	30

Rapportförfattare

Jacob Ämtvall
Stiftelsen Tryggare
Sverige

Policyansvarig

Pontus Lindström
Företagarna

FÖRORD

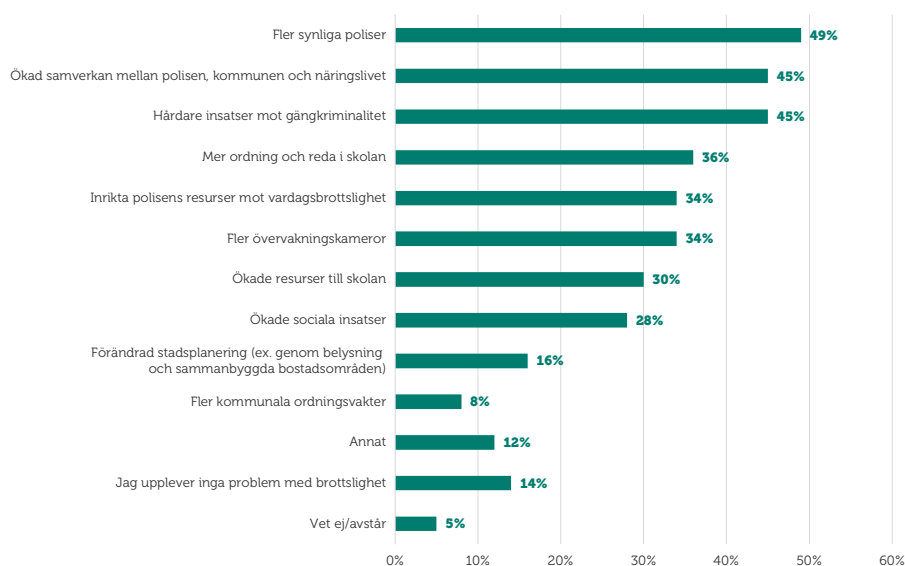
En lokal närvaro av välmående växande företag, där den enskilda företagaren och medarbetarna känner trygghet på jobbet, är den största garanten för ett välfungerande brottsförebyggande arbete. Företagare bidrar genom sina företag med samhällsservice och ett levande offentligt utrymme, skapar nya arbetstillfällen och generar större delen av de skattekonor som finansierar det offentliga åtagandet som syftar till att skapa trygghet och välfärd för medborgarna. Lokala företagarföreningar är ofta en avgörande kanal för att kommuner och polis ska få underrättelse om de trygghetsproblem som kan finnas lokalt. Det är i näringslivet många av de tekniska innovationer som kan motverka brott skapas, i form av låsutrustning, appar för grannsamverkan, övervakningssystem och innovativa lösningar för ökad it-säkerhet.

Därför är det särskilt oroväckande att företagare och deras anställda i allt högre utsträckning också är brottsoffer och måltavlor för kriminella aktörer. Brottsligheten leder till ökad otrygghet och när konsekvenserna för förövarna uteblir skapas en grogrund för fler och fler brott i en negativ spiral. Även om kriminaliteten skiljer sig åt beroende på bransch, företagsstorlek och var i Sverige företaget ligger finns det ingen sektor eller plats som är helt fredad. Var femte brottsutsatt företagare uppger att han eller hon övervägt att lägga ner sin verksamhet på grund av kriminaliteten, samtidigt som färre än någonsin anmäler brotten till polisen eftersom man som företagare inte ser någon poäng med det.

Under de senaste åren har brottslighet tillåtits bli en naturlig del av vad det innebär att driva företag i Sverige. De mängdbrott som dagligen drabbar tusentals företagare, i form av inbrott, stölder, skadegörelse, hot och bedrägerier, har normaliserats. Det finns förstås många förklaringar till varför Sverige hamnade i ett så destruktivt läge, men oavsett orsak kommer Företagarna aldrig att acceptera att denna utveckling får fortsätta.

En viktig del i detta är att presentera underlag till beslutsfattare om hur situationen faktiskt ser ut. I brist på offentlig statistik över näringslivets utsatthet för brott har Företagarna sedan 2017 gjort regelbundna företagsundersökningar och kartläggningar. 2021 presenterades resultatet för första gången i den återkommande rapportserien *Brott mot företagare*. I 2022 års rapport framkom att fler synliga poliser är den viktigaste åtgärden som företagare själva efterfrågar för att öka tryggheten, följt av en ökad samverkan mellan polisen, kommunen och näringslivet (se figur 1).

Figur 1. Vilka åtgärder anser du är viktigast för att minska brottsligheten där ditt företag verkar?¹

¹ Företagarna (2022), s. 21.

Den här rapporten tar avstamp i just frågan om polistäthet, där Företagarna tillsammans med den oberoende tankesmedjan Stiftelsen Tryggare Sverige, genomfört en unik kartläggning av hur polisnärvaron ser ut i Sverige – ända ner på lokalpolisområdesnivå. Tillsammans med en genomgång av de brottskoder som finns och som bedömts relevanta har ett brottsindex tagits fram. Detta har kompletterats med en enkätundersökning där 1 300 företagare besvarat frågor om företagarens kontakter med polisen.

Summan av resultaten från denna rapport syftar till att skapa en grund för det arbete som sker runt om i landet, där en del är att bygga ut Polismyndigheten och skapa en mer lokalt förankrad polis, tillsammans med den nya lagstiftning som från och med den 1 juli 2023 ger samtliga kommuner en skyldighet att arbeta brottsförebyggande. För att detta arbete ska bli framgångsrikt är det helt avgörande att de lokala företagen inkluderas och att man både lokalt och nationellt har kunskap om företagets utsatthet och betydelse när det kommer till brottsförebyggande arbete. Det finns bokstavligen inte en dag att förlora.

Trevlig läsning!

Pontus Lindström, brott- och säkerhetsexpert
Företagarna

SAMMANFATTNING OCH SLUTSATSER

En central fråga ur ett företagarperspektiv är att det finns en lokalt närvarande polis som arbetar långsiktigt och fredat med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande verksamhet i hela Sverige. Trots stora resurstillskott under de senaste åren är det emellertid svårt att bedöma i vilken utsträckning polisen är mer lokalt närvarande i dag jämfört med före omorganiseringen 2015.

Syftet med denna rapport är att kartlägga polisanmälda brott mot företag och polistätheten utifrån ett stads-, samt lands- och glesbygdsperspektiv inför den kommande lagstiftningen om kommunernas brottsförebyggande ansvar. Viktiga frågeställningar är hur fördelningen av områdes- och kommunpolis ser ut i landets lokalpolisområden samt vilka skillnader som finns ur ett stads-, lands- och glesbygdsperspektiv, och vad detta innebär för företagen och företagandet i Sverige.

Resultaten visar att antalet polisanmälda brott mot företag har minskat relativt kraftigt under den senaste femårsperioden. I sammanhanget ska dock noteras att det finns två stora problem som gör det svårt att endast använda den officiella kriminalstatistiken som utgångspunkt för att beskriva företagets utsatthet för brott. Det ena problemet består i att det finns ett begränsat antal brottskoder och branscher från vilka det går att utläsa att ett företag har utsatts för brott. Det andra problemet är att den minskning av antalet polisanmälda brott mot företag som skett över tid korrelerar med företagets obenägenhet att polisanmäla brott, vilket främst förklaras av att man som företagare inte ser någon poäng med att anmäla.

När det gäller skillnader i antalet polisanmälda brott mot företag utifrån ett stads-, lands- och glesbygdsperspektiv anmäldes år 2021 i genomsnitt 99 brott mot företag per 10 000 invånare. En analys av statistiken visar ett tydligt mönster där lokalpolisområden i storstäder och storstadnära kommuner genomgående har fler polisanmälda brott mot företag per 10 000 invånare än lands- och glesbygdskommuner.

Beträffande en lokalt närvarande polis visar internationella erfarenheter att ett relevant mått är minst en polis (i detta fall i form av en områdes- eller kommunpolis) per 5 000 invånare. Rapportens granskning visar att endast 22 av totalt 94 lokalpolisområden har visat att de når upp till basnivån om minst en områdes- och kommunpolis per 5 000 invånare.

Polistätheten för områdes- och kommunpolis är alltså generellt sett låg. Det gäller både i större städer och på lands- och glesbygd. Här ska noteras att lokalpolisområden som till största del består av lands- och glesbygd, förutom en låg polistäthet, också har en särskild utmaning i form av stora geografiska områden och långa avstånd. I kombination med att även andra offentliga aktörer lämnat glesbygden kan de i många avseenden betraktas som "särskilt utlämnade områden".

1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Under de senaste åren har frågor som handlar om brott och otrygghet hamnat alltmer i fokus. Bakgrunden är en situation med en omfattande gängkriminalitet och ett 60-tal utsatta områden, där kriminella har stor inverkan på lokalsamhället genom påtryckningar som hot och utpressning. I vissa av områdena har polisen svårt, eller nästan omöjligt, att fullfölja sina uppdrag på grund av en hög koncentration av kriminella och parallella samhällsstrukturer.

Brottsligheten och otryggheten är emellertid inte längre enbart lokaliserad till storstäder. Även mindre städer och ren lands- och glesbygd har fått allt större problem. Här ska noteras att både brottslighetens karaktär och omfattning samt polisens närvaro skiljer sig från storstädernas utsatta områden. Myndigheternas fokus och medias rapportering tenderar emellertid att vara begränsat till den allra grövsta brottsligheten. Samtidigt har livskvalitetsbrott som stölder, inbrott och skadegörelse (så kallade mängdbrott) kommit att utgöra ett stort hot mot företagen och en allvarlig situation för företagare och deras medarbetare.

När det gäller åtgärder för att komma till rätta med den allvarliga situationen handlar diskussionerna i första hand om vad polisen gör, inte gör eller borde göra. På senare tid har även kommunernas viktiga roll i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet hamnat i fokus. Anledningen är den nya lagstiftning om kommunernas brottsförebyggande ansvar som träder i kraft till sommaren.²

Trots den ökade uppmärksamheten på frågor som rör brott och otrygghet är dock företagen fortfarande till stora delar bortglömda aktörer. Det gäller både företagens roll i kampen mot brottsligheten och hur de påverkas av brottsligheten och otryggheten. Beträffande det senare saknas exempelvis tillräcklig kunskap om såväl omfattning som konsekvenser och behov gällande företagens erfarenheter av brott och otrygghet. Orsaken är bland annat att det för de flesta brottstyper inte går att utläsa av den officiella brottsstatistiken om den drabbade är en juridisk person eller privatperson. Dessutom lyser företagsperspektivet med sin frånvaro i de brottsofferundersökningar som regelbundet genomförs på nationell, regional och kommunal nivå.

Företagen behöver en lokalt närvarande polis

Även om både företagen och kommuner kan göra mycket i kampen mot brottsligheten har polisen en särställning. En central fråga ur ett medborgar- och företagarperspektiv är därför att det finns en lokalt närvarande polis i hela Sverige som känner och är kända av invånare och företagare. Detta är inte bara en förutsättning för att kunna förebygga och utreda brott utan också en grund för att de som bor och verkar i kommunen ska ha förtroende för polisen.

De senaste åren har skarp kritik riktats mot polisens brottsutredningsverksamhet³ och brottsförebyggande arbete⁴. Detta gäller inte minst polisens hantering av det som ofta kallas mängdbrott mängdbrott, som utgör 80 procent av alla brott som anmäls till Polismyndigheten⁵. En del av problemen beror på att det på många platser i landet fortfarande, trots stora resursförstärkningar, saknas en lokalt förankrad och närvarande polis som arbetar långsiktigt och fredat med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande verksamhet.⁶ Vid en internationell utblick är det emellertid inte enbart i Sverige som polisen är föremål för omfattande diskussioner. Det finns exempelvis lärdomar att dra från USA såväl som på EU-nivå när det kommer till diskussioner som rör polisens lokala närvaro och polistäthet.

² Prop. 2022/23:43

³ Polismyndigheten, internrevisionen (2020) Systemgranskning av polisens utredningsverksamhet.

⁴ Statskontoret (2018:18) Ombildningen till en sammanhållen polismyndighet. Slutrapport.

⁵ Riksdagen (2023:2) Polisens hantering av mängdbrott – en verksamhet vars förmåga behöver förstärkas.

⁶ Riksdagen (2020:20) Rätt insats på rätt plats – polisens arbete i utsatta områden.

Internationell utblick

I USA tillsatte president Obama år 2014 kommissionen The President's Task Force on 21st Century Policing, i syfte att stärka förtroendet mellan allmänhet och polis. En av rekommendationerna som lyftes fram av kommissionen handlar om betydelsen av att polisen har lokal förankring i de områden som de har ansvaret för att skydda. Utgångspunkten är att polisen måste finnas i området under längre tid och bygga upp personkännedom och kunskap om lokala problem. En annan rekommendation betonar transparens som en viktig komponent för att bygga förtroende och legitimitet, där frågan om att ge allmänheten tillgång till aktuell statistik i form av till exempel polisanmälda brott är central.⁷

Dessa rekommendationer är grunden för The Police Data Initiative⁸, som är en nationell öppen databas innehållande statistik om brottslighet, polistäthet, våldsanvändning med mera. Syftet är att "underlätta forskning och främja ansvarsskyldighet mellan lokalsamhällen och de rättsvårdande myndigheter och organisationer som verkar i dem."⁹ ¹⁰ Ärligen samlar även FBI in data gällande "edsvurna poliser"¹¹ och civilanställda över hela USA, inom det så kallade Uniform Crime Reporting Program [UCR]. Den statistik som återfinns i UCR gällande poliser inom en viss myndighet återspeglar dock inte bara ingripandepoliser, utan också poliser med andra befattningar, såsom administrativa roller och utredningsbefattningar samt tillhörande olika specialteam.¹² Jämförelser mellan antal poliser i Sverige och i USA måste alltså tolkas med dessa begränsningar i minnet.

Liknande svårigheter uppenbarar sig vid jämförelser vad gäller "polistäthet" inom EU, vilket är bekymmersamt då politiker ofta betonar att den svenska polistätheten ska motsvara EU-genomsnittet.¹³ ¹⁴ ¹⁵ Enligt Eurostats sammanställning av personalstatistik i Europa fanns en polis per 300 invånare i EU under ett treårsgenomsnitt (2018–2020).¹⁶ Det lägsta antalet poliser per 100 000 invånare återfanns i Finland (134), följt av Danmark (192) och Sverige (200). I åtta EU-medlemsländer var siffran över 400, och högst antal noterades för Cypern (556), Grekland (509) och Kroatien (499).¹⁷ Dessa jämförelser är dock mycket vanskliga och i vissa avseenden direkt felaktiga. Vad som definieras som en polis kan skilja sig väsentligt åt mellan länder, bland annat beroende på hur olika länder organiserar sina rättsväsenden.¹⁸ I exempelvis Cypern, som enligt Eurostat alltså har den högsta polistätheten i Europa¹⁹, är polisrollen mycket bred.²⁰ Det rör sig till exempel om enheter och tjänster vilka inkluderar immigrationstjänst, hamn- och sjöpolis, flygplatssäkerhet, presidentvakt, avdelningar som ansvarar för säkerheten i regeringsbyggnader och ambassader samt 'kontroll av rökning, buller och alkoholhaltiga drycker'.²¹

Som framgår ovan får vi väldigt lite vägledning genom fördjupning i EU-genomsnitt eller andra internationella jämförelser. Blicken måste i stället riktas mot den svenska polisens operativa förmåga när det gäller möjligheterna till fredat kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Tyvärr är det även på den nationella nivån svårt att jämföra statistik över poliser i yttre tjänst. En omständighet som försvårar dylika jämförelser är att det, i likhet med FBI:s UCR-data och resonemangen kring polistäthet i EU, inte finns någon fastställd definition av vad som avses med "yttre tjänst". Det figurerar därför olika siffror när det gäller storleken på den yttre personalresursen i Sverige. Ibland räknas bara de som är anställda inom brottsförebyggande och ingripandeverksamhet (BF-IGV). Polismyndigheten har också en bredare definition som ska fånga in poliser som har yttre tjänst i andra verksamheter, som till exempel gränspoliser, trafikpoliser, sjöpoliser och polisaspiranter.²²

7 Office of Community Oriented Policing Services, 2015.

8 Police Data Initiative, u.å. a.

9 Police Data Initiative, u.å. b.; Police Data Initiative, u.å. c.

10 Se även Smith & Austin Jr, 2015; Wuschke, Henning & Stewart, 2022.

11 Eng: sworn officers.

12 FBI, u.å.

13 Ulf Kristerssons regeringsförklaring, 18 oktober 2022.

14 Motion 2021/22:3781: Framtidens polis.

15 Socialdemokraterna (2022) 50 000 polisanställda till 2032.

16 Eurostat (2022) Police, court and prison personnel statistics.

17 Ibid.

18 Ibid.

19 Eurostat, 2019; 2022.

20 Cyprus Police (2022) Strategic Planning.

21 Ioannidou. L (2019) Cyprus Mail.

22 Hagström. P (2020) Polistidningen.

Områdes- och kommunpolis i Sverige

Enligt Polismyndighetens verksamhetsidé ska en stor del av polisens verksamhet bedrivas på lokalpolisområdesnivå²³ och styras av lokala problem- och lägesbilder.²⁴ Arbetet ska utföras nära medborgarna och den lokala närvaron ska stärkas, exempelvis genom att öka den polisiära närvaron i lokalsamhället, utvecklande av medborgarmötet samt att genom olika aktiviteter förhindra att nya utsatta områden tillkommer, samtidigt som antalet befintliga utsatta områden reduceras.²⁵

Funktionerna områdespolis och kommunpolis inrättades i samband med polisens omorganisation år 2015,²⁶ som ett led i anpassningen till en lokalt förankrad polis. Syftet var att säkerställa kontinuitet i det lokala polisarbetet i varje lokalpolisområde. Områdespolisernas uppdrag är att arbeta ”långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utifrån framtagna problembild”²⁷. Därtill ska områdespoliserna ”vara kända i lokalsamhället och ha god kunskap om sitt område. Deras kunskap ska tas till vara vid insatser inom det egna geografiska ansvarsområdet. Vidare ska områdespoliserna vara en fredad funktion som i varierande omfattning deltar i ingripande- och verksamheten eller i kommenderingar.”²⁸

Etableringen av områdespolis beskrivs av Polismyndigheten som ett sätt att synliggöra resursförflyttningen till lokalpolisområdet.²⁹ Antalet tillgängliga områdespolis behöver vara tillräckligt stort för att det ska vara möjligt för dem att tjänstgöra i krävande miljöer och ha en god arbetsmiljö.³⁰ Kommunpolisens uppdrag, till skillnad från områdespolisens, är inriktat mot att representera polisen i strategisk samverkan med ledningsgrupper för kommuner och övriga lokalsamhället, vilket också ska skapa förutsättningar för den lokala polisen att arbeta närmare medborgarna.^{31 32}

Fler synliga poliser i närområdet skattar företagare själva som den viktigaste åtgärden för att minska brottsligheten där företaget är verksamt (se figur 1).³³ I en rapport från Statskontoret från 2018 konstateras emellertid att polisens tillgänglighet i lokalsamhället snarare har minskat än ökat jämfört med före omorganisationen. Vid slutet av 2017 saknade 13 av 95 lokalpolisområden områdespolis, och för de särskilt utsatta områdena uppfylldes inte beslutet om en områdespolis per 5 000 invånare i 6 av 23 områden. Utvärderingen poängterade vidare att områdespolisens roll är otydlig och att områdespoliserna av resursmässiga skäl behövs inom ingripande- och verksamheten.³⁴ Områdespoliserna har inte fått den roll som det var tänkt, och således har de enligt Statskontoret inte bidragit till att öka Polismyndighetens tillgänglighet på en generell nivå.³⁵

Ett liknande resultat framkom i en rapport från 2020 där Riksrevisionen³⁶ kunde konstatera att det drygt sex år efter omorganisationen av Polismyndigheten fortfarande endast fanns minimalt med poliser på plats ute i kommunerna.

I en rapport från tillsynsenheten vid Polismyndigheten från 2021 framgår vidare att det är oklart i vilken omfattning områdespoliserna verkar i enlighet med målsättningen om att långsiktigt arbeta kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande utifrån en framtagna problembild. Orsaken är att Polismyndigheten inte har någon samlad bild över hur områdespoliserna används, och inte heller kan ge en bedömning av hur långt myndigheten har kommit i arbetet med att upprätthålla en uthållighet och kontinuitet i det långsiktiga kontaktskapande och trygghetsskapande arbetet.³⁷ Samtidigt är en ökad samverkan mellan polis, kommun och näringsliv en av de mest efterfrågade åtgärderna ur ett företagarperspektiv.³⁸

23 Detta är det minsta geografiska området i Polismyndighetens organisation. Ett lokalpolisområde ska ha enheter för utredning, brottsförebyggande och ingripande- och verksamheten och ska bedriva ett trygghetsskapande arbete i nära samverkan med kommuner och lokala aktörer.

24 Polismyndigheten (2015) Uppdragsbeskrivning för områdespolis respektive kommunpolis.

25 Polismyndigheten (2022) Polismyndighetens budgetunderlag 2023–2025

26 De tidigare 21 polismyndigheterna, Rikspolisstyrelsen samt Statens kriminaltekniska laboratorium ombildades till en Polismyndighet. I samband med detta blev Säkerhetspolisen en fristående myndighet.

27 Polismyndigheten, (2015).

28 Ibid.

29 Ibid.

30 Riksrevisionen (2020), s. 48.

31 Ibid.

32 Polismyndigheten, (2015).

33 Företagarna (2022), Brott mot företagare 2022. Stockholm. s. 21

34 Statskontoret 2018, s. 54–57.

35 Ibid. s. 45.

36 Riksrevisionen (2020:20)

37 Polismyndigheten, tillsynsenheten, (2021) s. 6.

38 Företagarna (2022). s.21

Även Brottsförebyggande rådet³⁹ är kritiska till bristen på lokal förankring. I en rapport från 2023 om polisens resursfördelning och personaltillväxt konstaterar Brå att Polismyndigheten har växt mer centralt än lokalt. I rapporten framkommer hur utsatta områden har prioriterats i enlighet med regeringens direktiv, men däremot har den lokala nivån generellt sett inte tillförts resurser i den utsträckning som det var tänkt. Verksamheter på central nivå har dock ökat mer än lokalpolisområdena.

Sammanfattningsvis är det svårt, på gränsen till omöjligt, att jämföra antalet poliser ur ett internationellt, europeiskt och nationellt perspektiv. Helt klart är emellertid att polisens tillgänglighet i lokalsamhället, trots stora resurstillskott, snarare har minskat än ökat jämfört med före omorganisationen 2015.

Den politiska retoriken om antalet poliser som lösningen på brottsligheten utmanas också av forskning om sambandet mellan antalet poliser och brottsutvecklingen som visar att det finns många frågetecken kring i vilken utsträckning fler poliser faktiskt leder till färre brott, och vilken typ av brottslighet det i så fall handlar om.^{40 41} På ett övergripande plan kan forskningen inte ge ett entydigt stöd för hypotesen att fler poliser vare sig leder till färre brott,^{42 43} eller ens till ökad uppklaringsprocent.⁴⁴

I stället för att ensidigt fokusera diskussionen på fler poliser bör diskussionen därför snarare handla om vad polisen gör och hur polisen är organiserad och hur de faktiskt arbetar. En lokalt förankrad och närvarande polis i form av områdespoliser som fredat kan arbeta med denna typ av polisverksamhet är en av Polismyndighetens viktigaste funktioner för att förebygga brott, och i detta avseende spelar antalet poliser roll.

1.2 Syfte

Syftet med denna rapport är att kartlägga polisanmälda brott mot företag och polistätheten utifrån ett stads-, samt lands- och glesbygdsperspektiv inför den kommande lagstiftningen om kommunernas brottsförebyggande ansvar. Viktiga frågeställningar är hur fördelningen av områdes- och kommunpoliser ser ut i landets lokalpolisområden samt vilka skillnader som finns ur ett stads-, lands- och glesbygdsperspektiv, och vad detta innebär för företagen och företagandet i Sverige.

39 Brottsförebyggande rådet (2023) Polisens resursfördelning och personaltillväxt.

40 Lindström, P (2011) Fler poliser – färre brott?

41 Se exempelvis Lim, Lee & Cuvelier, (2010) s. 49, 74ff.

42 Lindström, (2011).

43 Lim et al., (2010).

44 Brottsförebyggande rådet (2014) Varför gav fler poliser inte ökad personuppläring.

2. METOD

Rapporten består av tre delar: en kartläggning av polisanmälda brott mot företag, en genomlysning av polistätheten i Sverige samt en enkätundersökning om företagets kontakter med polisen.

2.1 Brott mot företag – framtagande av brottsindex

Som tidigare beskrivits är det för de flesta brott inte möjligt att utifrån den officiella kriminalstatistiken över polisanmälda brott utläsa om brottet riktats mot ett företag. Undantaget är ett fåtal brott där det med säkerhet kan fastställas att det är ett företag som har utsatts. Det handlar främst om olika former av tillgreppsbrott, exempelvis stölder från butik, hotell, byggplats, fabrik och lager samt tillgrepp av forskaffningsmedel avsedd för yrkesmässig godsbefordran, samt stöld av drivmedel ur större fordon och från bensinstation. Även rån samt ett fåtal bedrägeriformer förekommer på listan över brottskoder som avser brott mot företag. Totalt rör det sig om knappt tio procent av det totala antalet brottskoder.

Inom ramen för denna rapport har samtliga brott mot företag sammanställts till ett brottsindex. Indexet bygger på antalet polisanmälda brott mot företag under tidsperioden 2017–2021. För att möjliggöra en analys av den nationella utvecklingen under de senaste fem åren som tar hänsyn till befolkningsförändringar, samt för att möjliggöra jämförelser mellan geografiska områden, har antalet polisanmälda brott brutits ned per 10 000 invånare.

I analysen av den nationella utvecklingen över tid utgjorde 2017 basåret, vilket innebär att indexvärdet 1 motsvarar det nationella genomsnittet av polisanmälda brott mot företag per 10 000 invånare det året. För att visa utvecklingen över tid har ett indexvärde för respektive år räknats ut i förhållande till 2017 års nivå.

Vad gäller de geografiska jämförelserna av brott mot företag har i stället för ett basår en nationell basnivå för respektive år utgjort grunden. Det vill säga att det nationella genomsnittet över polisanmälda brott mot företag per 10 000 invånare för respektive år har tilldelats indexvärde 1, mot vilket en geografisk jämförelse har genomförts. Varje lokalpolisområde har därefter tilldelats ett indexvärde utifrån dess nivå av polisanmälda brott i förhållande till basnivån för varje år. Med andra ord jämförs varje lokalpolisområde med det nationella genomsnittet respektive år. Ett räkneexempel: basnivån för 2017 är 136 brott mot företag per 10 000 invånare. Under 2017 polisanmäldes sammanlagt 1 873 brott mot företag i LPO Västerås, vilket innebär 125 brott mot företag per 10 000 invånare i området. Jämfört med det nationella genomsnittet (basnivån) är indexvärdet år 2017 för LPO Västerås följaktligen 0,9.

2.2 Områdes- och kommunpolis – framtagande av polistäthetsindex

Den andra delen av detta arbete består av en kartläggning av antalet områdes- och kommunpolis i Sveriges 94 lokalpolisområden.⁴⁵ På nationell och regional nivå finns denna statistik att tillgå, men saknas på lokalpolisområdesnivå. Av detta skäl kontaktades samtliga polisregioner samt varje enskilt lokalpolisområde med en begäran om att få ta del av dessa uppgifter nedbrutna på lokalpolisområde.

Denna process resulterade i att cirka tre fjärdedelar av lokalpolisområdena inkom med de efterfrågade uppgifterna. Vissa polisregioner/lokalpolisområden hävdade emellertid att de är förhindrade att lämna ut dessa uppgifter med hänvisning till säkerhetsaspekter. Eftersom detta rimligen inte kan vara uppgifter av sådan karaktär att det påverkar säkerheten i lokalpolisområdet kontaktades Polismyndigheten där uppgifter för resterande lokalpolisområden begärdes ut. Polismyndighetens rättsavdelning avtog begäran med motiveringen att uppgifterna är sekretessbelagda med stöd av 18 kap. 1 § andra stycket 2 offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).⁴⁶ Detta beslut överklagades till Kammarrätten som delade Polismyndighetens bedömning att antalet områdes- och kommunpolis redovisade på lokalpolisområdesnivå omfattas av sekretess enligt samma lagrum.

Sammantaget har uppgifter om antalet områdes- och kommunpolis samlats in för 71 lokalpolisområden. Rapporten omfattar statistik för samtliga lokalpolisområden i polisregionerna Mitt, Bergslagen och Stockholm samt för samtliga lokalpolisområden utom ett i Polisregion Nord. Merparten av de lokalpolisområden som det saknas uppgifter från tillhör Regionerna Väst, Öst och Syd.

Det exakta antalet områdes- och kommunpolis i lokalpolisområdena redovisas inte i denna rapport. I stället jämförs antalet i varje lokalpolisområde med målet om en polis per 5 000 invånare. I polistäthetsindexet är basnivån således en områdes-/kommunpolis per 5 000 invånare, vilket motsvarar indexvärde 1. Det som redovisas i denna rapport är således huruvida respektive lokalpolisområde lever upp till denna basnivå eller inte. I undersökningen har en frihetsgrad om 10 procent använts i bedömningen. Det vill säga att de lokalpolisområden som har ett antal områdes-/kommunpolis som uppgår till minst 90 procent av vad de borde ha enligt basnivån om en per 5 000 invånare har tilldelats indexvärde 1 och ligger därmed på basnivån. Basnivån om en kommun-/områdespolis per 5 000 invånare motiveras ytterligare i kapitel 4.

2.3 Enkätundersökning om företagares kontakter med polisen

Förutom att kartlägga omfattningen och utvecklingen av antalet polisanmälda brott mot företag respektive polistätheten i Sveriges lokalpolisområden har en undersökning genomförts av vilken närhet landets företagare har till polisen. För att få en indikation på detta har ett frågeformulär som rör företagets kännedom om, och kontakter med, den lokala polisen under det senaste året skickats ut till Företagarnas medlemspanel. Sammantaget deltog 1 318 företagare med bred representation sett till olika branscher och över hela landet. Urvalet har korrigerats så att det liknar den nationella företagarsstrukturen, med hjälp av en modell baserad på SCB:s statistik på antal företagare i Sverige. Konkret görs detta genom att korrigerande vikter räknas fram för olika företagsstorlek (antal anställda), kön, ålder och bransch.

⁴⁵ Sammantaget finns det 95 lokalpolisområden i Sverige. LPO Arlanda, som avser området i och omkring Arlanda flygplats, har emellertid inte ingått i denna undersökning eftersom det där inte är relevant att undersöka antalet områdespolis utifrån invånarantal.

⁴⁶ Diarienumr. A683.821/2022.

3. ANMÄLDA BROTT MOT FÖRETAG

Detta kapitel tar sin utgångspunkt i den officiella kriminalstatistiken i form av polisanmälda brott mot företag. Den statistik som Brottsförebyggande rådet tillhandahåller innehåller en uppsjö av brottskoder som definierar och särskiljer olika brottstyper. Samtliga brottskoder kan redovisas utifrån olika tidsperioder och per län, kommun eller i vissa fall stadsdel. För ett begränsat antal brottskategorier är det även möjligt att redovisa utifrån kön och ålder på den brottsutsatta. Något motsvarande finns emellertid inte när det kommer till att urskilja huruvida det är en juridisk person, det vill säga ett företag, förening eller organisation, som har utsatts för brott. För att undersöka vilka brottskoder som, mer eller mindre, implicit avser brott mot företag har en genomlysning genomförts av hela brottskodskatalogen. Genomlysningen resulterade i sammantaget 49 brottskoder inom fem olika brottsgrupper av vilka det kan förutsättas att en juridisk person har utsatts för brott (hädanefter: brott mot företag).

Förutom tre typer av bedrägeribrott avser samtliga brott mot företag olika typer av tillgreppsbrott. Det handlar om stöld (genom och utan inbrott) från diverse inrättningar som ägs eller på annat sätt tillhör ett företag, såsom stöld från exempelvis butik, hotell, biograf, kafé, bilverkstad, byggplats, kontor, med mera. Andra brott är tillgrepp/stöld av forskaffningsmedel avsedd för yrkesmässig godsbefordran samt stöld av diesel eller andra drivmedel från exempelvis entreprenadmaskiner, större tankar och bensinstationer. Till detta kommer även rån (med och utan skjutvapen) mot en handfull olika inrättningar.

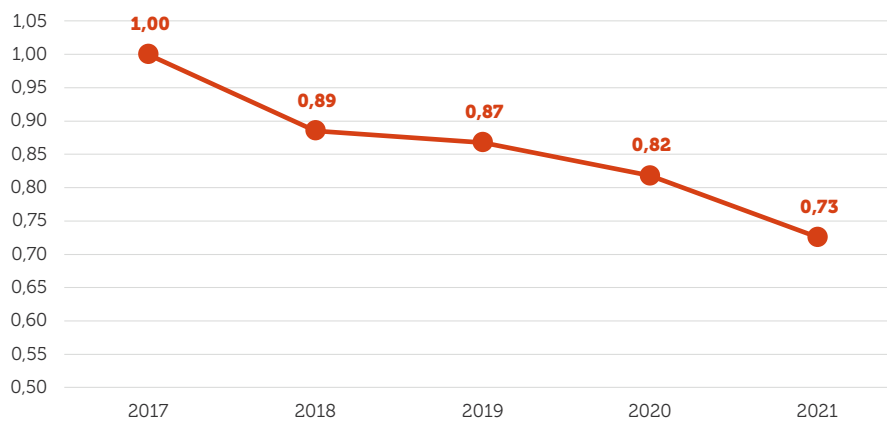
3.1 Brottsindex: nationell utveckling

För att kunna följa omfattningen av brott mot företag nationellt över tid har ett brottsindex utarbetats. Indexet utgörs av antalet polisanmälda brott mot företag årsvis under perioden 2017–2021. För att ta höjd för befolkningsförändringar redovisas antalet brott per 10 000 invånare. Basåret är 2017 och indexvärde 1 motsvarar således antalet polisanmälda brott mot företag per 10 000 invånare det året, vilket var 136. Nivåerna för resterande år har sedan jämförts med basåret för att visa på utvecklingen över tid.

Av figur 2 framgår att antalet polisanmälda brott mot företag har minskat relativt kraftigt sedan 2017. Under den aktuella femårsperioden handlar det om en sammantagen minskning med 27 procent. De polisanmälda brott som minskat mest är stöld av drivmedel från bensinstation, butiksrån med skjutvapen samt stöld från nöjeslokaler som biografteater och ungdomslokaler. Minskningen gäller dock inte samtliga brottstyper. Exempelvis har 'stöld under övrig yrkesmässig transport', som bland annat innefattar stöld av material som ett byggföretag transporterar med egna fordon,⁴⁷ ökat med 241 procent mellan 2017 och 2021. Även tillgrepp av motordrivet forskaffningsmedel avsedd för yrkesmässig godsbefordran samt taxirån (utan skjutvapen) har ökat med 104 respektive 44 procent under tidsperioden.

De brott mot företag som polisanmäldes i störst utsträckning under 2021 var stöld utan inbrott från butik/varuhus och från skola och bibliotek, samt stöld genom inbrott från bensinstation, bilverkstad och byggplats. Ringa stöld och stöld från butik under öppettider är det i särklass vanligaste brottet att polisanmäla, där det 2021 handlade om cirka 41 polisanmälda brott per 10 000 invånare i Sverige.

Figur 2. Brottindex, polisanmälda brott mot företag per 10 000 invånare, nationellt

3.2 Brottindex: geografiska skillnader

I syfte att undersöka huruvida det finns geografiska skillnader utifrån ett stads-, lands- och glesbygdsperspektiv har indexet anpassats för att kunna jämföra nivåerna av antalet polisanmälda brott per lokalpolisområde. Som beskrivits tidigare utgår indexet i denna del från genomsnittet (basnivåerna) för respektive år, utifrån vilka nivåerna i respektive lokalpolisområde har jämförts. Indexvärde 1 för år 2017 är således 136 polisanmälda brott mot företag per 10 000 invånare. I och med den minskning som illustrerats ovan är indexvärde 1 för år 2019 således 118 och för 2021 uppgår indexvärde 1 till 99 polisanmälda brott mot företag per 10 000 invånare.

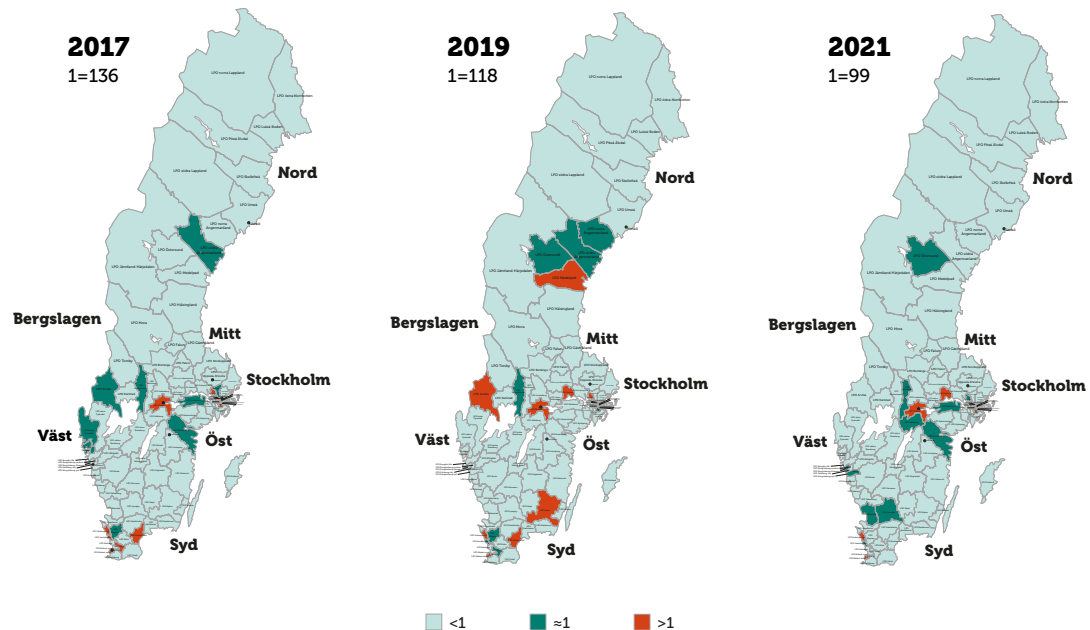
Figur 3 nedan visar hur nivåerna i lokalpolisområdena vad gäller antalet polisanmälda brott mot företag per 10 000 invånare förhåller sig till det nationella genomsnittet för åren 2017, 2019 och 2021 (indexvärde 1). De flesta lokalpolisområden har färre polisanmälda brott per 10 000 invånare än det nationella genomsnittet. Även om det finns vissa smärre förändringar är det inga dramatiska skillnader över tid, vilket framgår av de tre kartornas färgsättning. Det är alltså få lokalpolisområden som år 2017 hade ett indexvärde lägre än 1 (färre polisanmälda brott än genomsnittet) som över tid har fått ett värde som tangerar eller överstiger basnivån för 2021 (fler polisanmälda brott än genomsnittet), och vice versa.

En analys av statistiken visar emellertid ett tydligt mönster utifrån ett stads-, lands- och glesbygdsperspektiv i det att lokalpolisområden i storstäder och storstadsnära kommuner⁴⁸ genomgående har fler polisanmälda brott mot företag per 10 000 invånare än det nationella genomsnittet.

⁴⁷ Brottsförebyggande rådet (2022) Klassificering av brott – anvisningar och regler, version 10.2 juli 2022. s.51

⁴⁸ Klassificeringen utgår från SCB:s kommungruppsindelning där kommuner i huvudgrupp A benämns som "orststäder och orstadsnära kommuner".

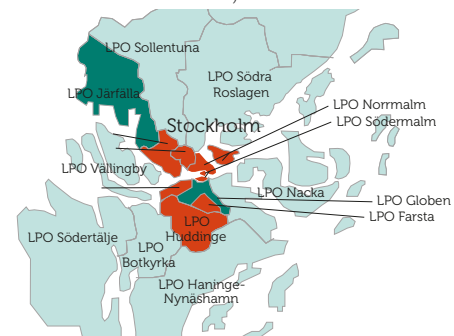
Figur 3. Brottsindex på karta, nationellt 2017, 2019, 2021.

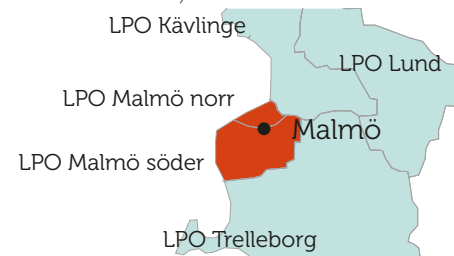
Med undantag för lokalpolisområdena Örebro, Västerås och Helsingborg, som av SCB klassificeras som 'större städer' (kommungrupp B), är det endast 'storstäder' eller 'pendlingskommuner nära storstad' (kommungrupp A) som år 2021 drar upp det nationella genomsnittet. Det är alltså genomgående fler polisanmälda brott mot företag i Stockholm, Göteborg och Malmö än i övriga landet. Som framgår av figur 4 har ett flertal kranskommuner till Stockholms stad också anmälningsnivåer som är över det nationella genomsnittet. I Göteborg och Malmö handlar det endast om lokalpolisområden inom Göteborgs stad och Malmö stad.

Lokalpolisområdena Malmö norr (4,6) och Malmö söder (2,9) är de två områden som uppvisar de högsta indexvärdena, det vill säga flest polisanmälda brott mot företag per 10 000 invånare av samtliga lokalpolisområden (figur 5). Näst efter dessa har lokalpolisområde Göteborg city (figur 6) ett index på 2,6, följt av Norrmalm (1,8) och Södermalm (1,7) i Stockholms stad. Även om nivåerna har sjunkit över tid i de tre storstäderna, precis som det har gjort över hela landet, så ligger de ändå klart över snittet för 2021. Bland de lokalpolisområden som helt eller delvis består av en kommun som av SCB klassificeras som 'mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner' (kommungrupp C) finns det inget område som har ett index över 1. Samtliga 136 kommuner som ingår i grupp C har alltså anmälningsnivåer som motsvarar eller är lägre än det nationella genomsnittet.

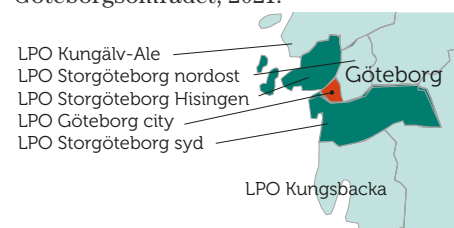
Figur 4. Brottsindex på karta, Stockholmsområdet, 2021.

Figur 5. Brottsindex på karta, Malmöområdet, 2021.

Figur 6. Brottsindex på karta, Göteborgsområdet, 2021.

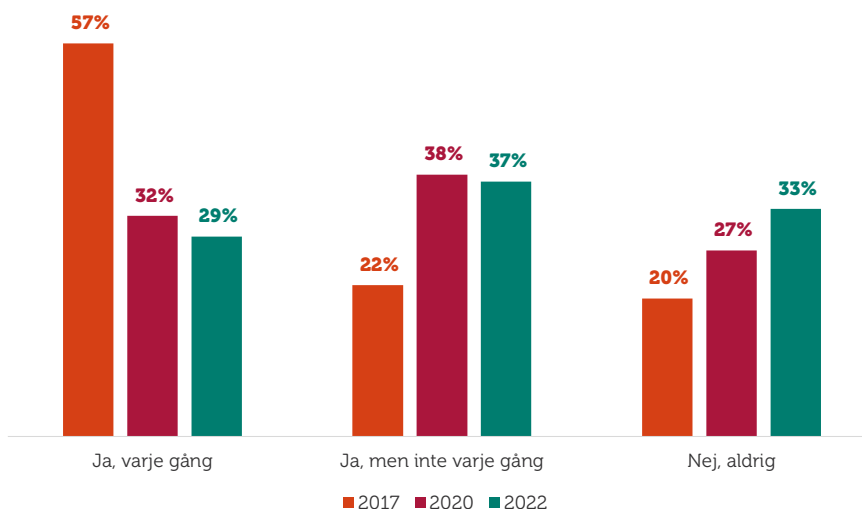
3.3 Låg anmälningsbenägenhet

Det finns i huvudsak två problem som gör det svårt, för att inte säga omöjligt, att använda den officiella kriminalstatistiken som utgångspunkt för att beskriva företagens utsatthet för brott.

Det ena problemet består i att det finns ett begränsat antal brottskoder och branscher från vilka det går att utläsa att ett företag har utsatts för brott. Fokus är i stor utsträckning på stöldbrott från kundnära verksamheter med allmänt tillträde (till exempel butiker, restauranger, hotell) medan exempelvis internetbaserade bedrägeribrott, cyberbrott (inklusive ransomware), skadegörelse samt hot- och våldsbrott inte fångas upp. Den officiella kriminalstatistiken missar alltså många av de branscher, verksamheter och yrkesroller som är särskilt utsatta för bland annat dessa typer av brott.

Det andra problemet är att det är en låg anmälningsbenägenhet beträffande brott mot företag, vilket betyder att den minskning av antalet polisanmälda brott mot företag som skett över tid inte per definition betyder att det har skett en reell minskning. Det kan lika gärna, och mer troligt, handla om en minskad anmälningsbenägenhet. I rapporten *Brott mot företagare 2022*⁴⁹ framgår exempelvis att andelen företagare som har avstått att polisanmäla brott har ökat från 42 till 70 procent mellan 2017 och 2022 (se figur 7 nedan). I samma rapport framkommer att den främsta orsaken till att företagare avstår från att anmäla är att de inte ser någon poäng med det. Ingenting tyder heller på att företagens självrapporterade utsatthet har minskat i den utsträckning som de polisanmälda brotten mot företag indikerar. Tvärtom visar samma rapport att andelen utsatta företag har ökat från 30 till 34 procent mellan 2017 och 2021.⁵⁰ Andra studier visar att företagares självrapporterade utsatthet legat på konstant höga nivåer över tid, snarare än att den har minskat nämnvärt.⁵¹

Figur 7. Har du, i egenskap av företagare, anmält brottet till polisen?

49 Företagarna (2022). s. 15

50 Ibid. s.11

51 Se: Svenskt Näringsliv, *Brottslighetens kostnader 2018, 2020 & 2022*. Stockholm. Svenskt Näringsliv.

4. POLISTÄTHETEN UR ETT FÖRETAGARPERSPEKTIV

Som tidigare beskrivits i denna rapport ska en stor del av polisens verksamhet bedrivas på lokalpolisområdesnivå och utföras nära medborgarna. Kopplat till denna verksamhetsidé har Polismyndigheten formulerat ett långsiktigt mål om "stark lokal närvaro" samt tagit fram ett antal indikatorer för att följa upp i vilken utsträckning man lever upp till målet. Några av dessa indikatorer är kopplade till delmålet om "ökad polisiär närvaro i lokalsamhället". Det finns emellertid ingen indikator som specifikt avser närvaro i glesbygd kontra storstad. Enligt en granskning från Internrevisionen föregicks inte heller framtagandet av indikatorerna av en definition av vad Polismyndigheten faktiskt avser med "stark lokal närvaro." Likväl är en av de indikatorer som är tänkt att följas upp 'antalet områdespoliser per 10 000 invånare.'⁵² Enligt internationella erfarenheter är ett relevant mått på lokal närvaro snarare minst en polis per 5 000 invånare utifrån att poliserna ska känna och vara kända av invånarna. Som tidigare nämnts har också rikspolischefen fattat ett beslut om att det ska finnas en områdespolis per 5 000 invånare i utsatta områden.⁵³

I den här rapporten presenteras därför kartläggningen av polistätheten i Sveriges lokalpolisområden utifrån antalet områdes- och kommunpoliser per 5 000 invånare. Basnivån (indexvärde: 1) för polistäthetsindexet är följaktligen en områdes- eller kommunpolis per 5 000 invånare, mot vilket varje enskilt lokalpolisområde har jämförts. På nationell nivå finns, på pappret, enligt uppgift sammanlagt 1 181 områdespoliser,⁵⁴ men det har i skrivande stund aldrig tidigare presenterats några uppgifter om hur dessa är fördelade per lokalpolisområde.

Av figur 8 framgår hur respektive lokalpolisområde förhåller sig till indexvärde 1 som motsvarar en områdes- eller kommunpolis per 5 000 invånare. Lokalpolisområden som är gröna har index 1 eller högre medan lokalpolisområden som är röda har ett index som är lägre än 1. I de lokalpolisområden som är vita, 23 till antalet, saknas trots upprepade påminnelser uppgifter om antal områdes- och kommunpoliser.

Som framgår finns det i fler än två tredjedelar av de lokalpolisområden som inkommit med uppgifter färre än en områdes- och kommunpolis per 5 000 invånare (röda). Av de 71 lokalpolisområden som inkommit med uppgifter är det endast 22 områden som når upp till basnivån om minst en områdes- och kommunpolis per 5 000 invånare.

Indexvärdena för respektive lokalpolisområde, det vill säga hur långt under eller över basnivån (indexvärde 1) de är, skiljer sig naturligtvis åt, men presenteras inte i detalj. Det är emellertid stora skillnader mellan lokalpolisområdena där vissa saknar ett stort antal områdes- och kommunpoliser, medan andra endast saknar några enstaka för att nå upp till basnivån.

⁵² Polismyndigheten, internrevisionen (2021) *Granskning av polisiär närvaro i glesbygd/storstad, målkonflikter och prioriteringar*. s.17

⁵³ Riksrevisionen (2020:20) s.49

⁵⁴ Thornberg, A. (2022) *Rikspolischefen svarar på ledare – Anders Thornberg svarar på ledartext i Expressen från 22 oktober*.

Polistätheten beträffande områdes- och kommunpolis är generellt sett låg. Det gäller både i större städer och på lands- och glesbygd. I sammanhanget ska noteras att lokalpolisområdena som till största del består av lands- och glesbygd, förutom en låg polistäthet, också har en särskild utmaning i form av stora geografiska områden och långa avstånd. Trots att polistätheten per 5 000 invånare alltså inte skiljer sig nämnvärt mot storstadsområdena är sårbarheten generellt sett större i lands- och glesbygdsområden, och varje polis som försvinner från lokalpolisområdet "påverkar direkt förutsättningen att bedriva en verksamhet nära medborgarna."⁵⁵ Detta gäller inte minst för de till ytan stora lokalpolisområden i Region Nord som på grund av sina avstånd rimligtvis skulle behöva fler än en områdes- och kommunpolis per 5 000 invånare. Som framgår av figur 8 når emellertid de flesta av dessa områden i norr inte upp till basnivån vad gäller polistätheten. De utmaningar som detta innebär – samtidigt som flera andra offentliga aktörer lämnat glesbygden – ställer frågan om dessa områden bör betraktas som "särskilt utlämnade områden". Som illustreras av citatet ovan skulle detta kunna föranleda ett större fokus på den kapacitet som polisen bör ha i dessa lokalpolisområden, liksom diskussionen kring de särskilt utsatta områdena.

"På samma sätt som det inom en region ska finnas en miniminivå på ett visst antal piketgrupper dygnet runt för eventuella terrorhändelser borde det även finnas någon form av miniminivå för närvaro i glesbygd."⁵²

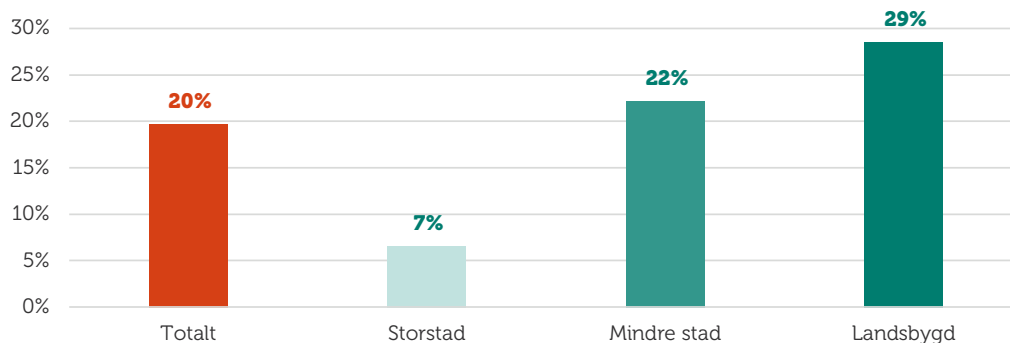
⁵⁵ Polismyndigheten, interntrevisionen (2021), s. 11–12

5. FÖRETAGARES KONTAKTER MED POLISEN

Den enkätundersökning som har genomförts bland Företagarnas medlemmar visar att den övervägande majoriteten inte har haft någon kontakt med polisen under det senaste året. Sammantaget har 12 procent av företagarna haft någon kontakt med polisen. Den stora merparten av dessa kontakter har initierats av företagen själva och gäller allt från polisanmälningar av brott till information om otrygga situationer som har uppstått på arbetsplatsen. Företagare som bedriver sin verksamhet på landsbygden är mer benägna att kontakta polisen för allmänt informationsutbyte än företagare i storstäder, 35 procent jämfört med 4 procent.

Som tidigare nämnts är det viktigt att de poliser som har till uppgift att arbeta kontaktskapande, trygghetsskapande och brottsförebyggande i lokalsamhället är kända av och känner invånarna och företagarna som är verksamma i området. En lokal förankring av detta slag är inte bara nödvändigt för att kunna bygga relationer och förtroende utan är också en förutsättning för att kunna arbeta gränssättande, det vill säga ha en god relation med de som vistas och verkar i området men samtidigt kunna vidta åtgärder mot den som stör ordningen, exempelvis genom att avvisa denne från platsen. Sammantaget uppger 20 procent av företagen att de känner till de poliser som arbetar i företagets närområde vid namn eller vid anblick. Som framgår av figur 9 är "den lokala polisen" betydligt mindre känd bland företagare i storstäder jämfört med både i mindre städer och på ren landsbygd (7 procent jämfört med 22 respektive 29 procent).

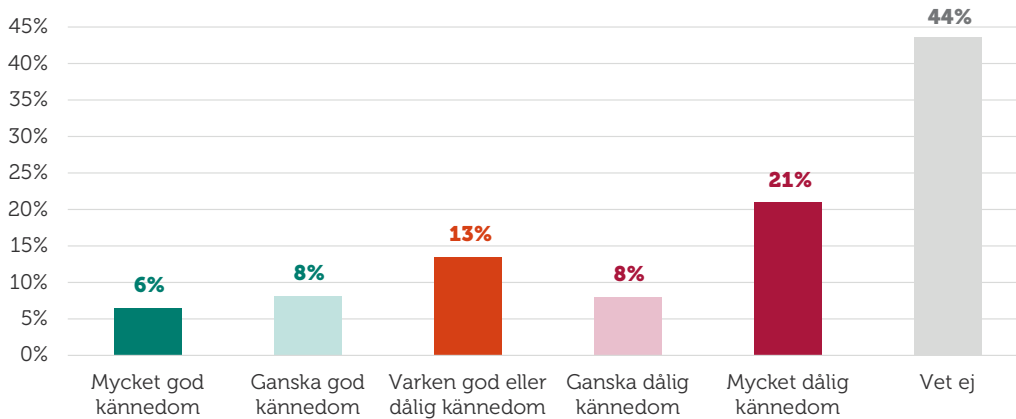
Figur 9. Andel företagare som känner till poliserna som arbetar i företagets närområde

Då detta är första gången en fråga av detta slag ställs är det svårt att tolka resultaten. Undersökningen bör således ses som en nollmätning där det för framtiden är av intresse att följa utvecklingen där målet måste vara att öka företagens kännedom om den lokala polisen.

Förutom att vara känd av lokala företagare behöver polisen ha kunskap om företagets utmaningar när det gäller oro och utsatthet för brott. Endast 14 procent upplever emellertid att polisen som arbetar i närområdet har god kännedom om företagets situation (se figur 10). Värt att notera är att det är små skillnader mellan företag i storstäder, mindre städer och landsbygd.

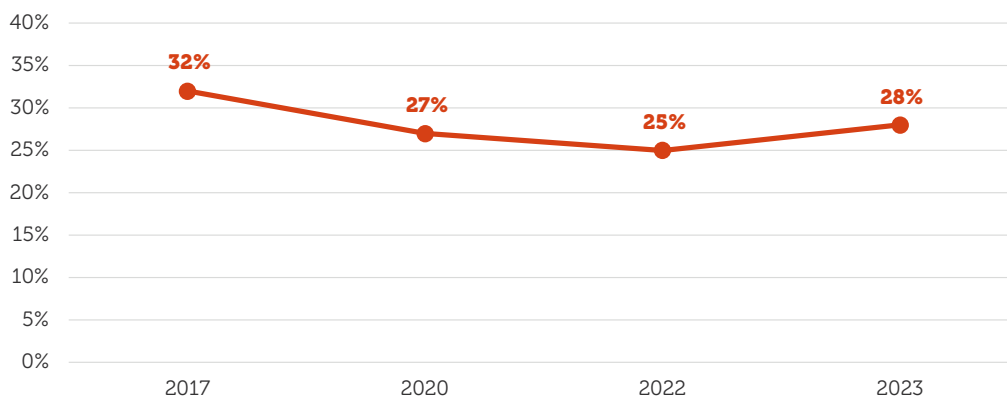
Figur 10. Företagares upplevelse av polisens kännedom om företagets problem med brottslighet.⁵⁶

Vidare visar resultaten att 18 procent av de företagare som har larmat polisen är missnöjda med den tid det tog för polisen att komma på plats, medan endast 9 procent är nöjda. Störst andel företagare som är nöjda med uttryckningstiderna finns i mindre städer medan andelen missnöjda företagare är störst på landsbygden.

Företagares mer generella syn på polisen närvaron och hur den påverkar tryggheten har undersökts över tid i Företagarnas medlemsundersökningar.⁵⁷ Som framgår av figur 11 minskade andelen företagare som upplever att polisens närvaro är tillräcklig för att känna sig trygg mellan åren 2017 och 2022, för att öka något i denna undersökning. Under samma tidsperiod har emellertid Polismyndighetens budget ökat med nästan 70 procent.

Figur 11. Andel företagare som upplever att polisens närvaro är tillräcklig för att känna sig trygg, 2017–2023.⁵⁸

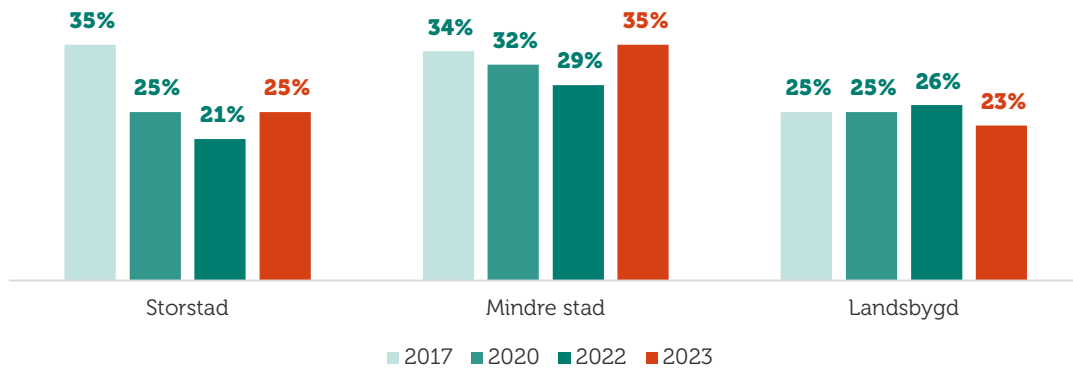
⁵⁶ Procentsatsen avser andelen företag som har problem med oro eller utsatthet för brott som man anser att polisen borde känna till. De företag som inte har några problem har sällats ut genom ett annat svarsalternativ.

⁵⁷ Notera att det inte handlar om huruvida polisen närvaron bidrar till en minskad utsatthet för brott utan om företagarnas trygghet, det vill säga företagarnas upplevelse av risken att utsättas för brott.

⁵⁸ Resultat för 2017, 2020 och 2022 hämtat från: Företagarna (2022) *Brott mot företagare 2022*.

Över tid har mätningarna i denna fråga visat att tryggheten till följd av polisens närvaro gått från att 2017 vara lägst bland företagare på landsbygden till att 2022 vara lägst bland företagare verksamma i storstäder. Enkelt uttryckt handlar det om att tryggheten bland företagare i storstäder har minskat över tid till samma nivåer som på landsbygden, snarare än att tryggheten har ökat nämnvärt på landsbygden.

Figur 12. Andel företagare som upplever att polisens närvaro är tillräcklig för att känna sig trygg, fördelat på storstad, mindre stad, landsbygd, 2017–2023.

Till skillnad från tidigare mätningar har emellertid tryggheten ökat något i storstäderna i denna mätning, samtidigt som den har minskat något på landsbygden (se figur 12). Företagare på landsbygden skattar genomgående polisens närvaro lägre jämfört med företagare i storstäder och i mindre städer.

6. FÖRETAGARES UTMANINGAR OCH POLISENS LOKALA FRÅNVARO

6.1 Brott mot företag tas inte på allvar

Utifrån ett samhällsperspektiv är ett bra företagsklimat av yttersta vikt för möjligheterna att skapa arbetstillfällen, bidra till en god konkurrenssituation, främja innovation och utveckling samt stärka Sveriges internationella konkurrenskraft. Ett välmående företagande bidrar också till högre skatteintäkter och således ökade resurser för statliga myndigheter. Företagen och företagarna är alltså en fundamental samhällsresurs vars situation och behov när det kommer till brottslighet måste tas på större allvar.

I dagsläget är företagarperspektivet emellertid sällan inkluderat i kommunernas lokala brottsförebyggande arbete. Ofta utgår diskussioner vid lokala så kallade Brå-möten eller företagarrukostar från en fragmentarisk lägesbild och anekdotiska berättelser om företagets utsatthet och behov. Orsaken är som tidigare nämnts att den officiella kriminalstatistiken, med några få undantag, inte innehåller uppgifter om brott mot företag. Till detta kommer att kommunerna inte heller har inkluderat näringslivet i de trygghetsmätningar som regelbundet genomförs. Ett annat problem i sammanhanget är den låga anmälningsbenägenheten bland företagare, vilket främst förklaras av att företagare inte ser någon poäng med att anmäla brotten.

Sammantaget är det svårt att få en bild av omfattningen vad gäller brott mot företag, vilket innebär att det ofta saknas tillräckligt beslutsunderlag för ett kunskapsbaserat och långsiktigt brottsförebyggande arbete.

Det brottsindex som presenteras i denna rapport (se figur 3) kan vara ett sätt att följa utvecklingen över tid och identifiera geografiska skillnader och likheter i landet vad gäller polisanmälda brott mot företag. Tillsammans med polistäthetsindexet kan det också vara ett sätt att undersöka samband mellan företagares anmälningsbenägenhet och polisens lokala närvaro. I dagsläget är det dock mycket svårt att dra några slutsatser kring vilken påverkan en lokalt närvarande polis skulle kunna ha på företagares benägenhet att polisanmäla brott eller för den delen vilken påverkan en lokalt närvarande polis har på företagares utsatthet för brott. För att komma till botten med detta krävs emellertid att fler kommuner kompletterar den officiella kriminalstatistiken med undersökningar av företagets självrapporterade utsatthet för brott.

6.2 Polisens lokala frånvaro innebär särskilda utmaningar för företagen

Den här rapporten visar att Polismyndigheten har en lång väg att vandra för att uppfylla målet om en stark lokal närvaro. Endast 22 lokalpolisområden uppnår basnivån om minst en områdes- och kommunpolis per 5 000 invånare. Detta handlar dessutom om antalet poliser som i tjänstetablån, det vill säga på pappret, har en roll som områdes- eller kommunpolis. Samtidigt har det i tidigare granskningar framkommit att dessa funktioner många gånger används som en personalpool när resurserna brister på andra håll eller i samband med särskilda händelser.⁵⁹ Riksrevisionen har också konstaterat att långvariga särskilda händelser gör mer skada än nytta eftersom de ger negativa konsekvenser i de lokalpolisområden som bistått ett annat område med resurser.⁶⁰ Det brottsförebyggande arbetet får även i linjeverksamheten ofta stå tillbaka för andra polisiära arbetsområden som ingripandeverksamhet, utredningsverksamhet och spaningsverksamhet.⁶¹ Det faktiska antalet poliser som arbetar fredat i dessa roller är därför betydligt färre.

I Polismyndighetens strategiska verksamhetsplan 2020–2024 betonas vikten av öppenhet gentemot medborgarna och andra samverkansaktörer. Vidare konstateras att polisen ska vara ”en aktiv och pålitlig samarbetspartner som leder det brottsbekämpande arbetet.”⁶² Kopplat till delmålet om ökad polisiär närvaro i lokalsamhället förkunnas också att antalet poliser i yttre tjänst ska öka för att möjliggöra ”en verksamhet som i större utsträckning omhändertar de utmaningar den lokala lägesbilden visar”. Dessutom konstateras att tillgången till områdes- och kommunpoliser är betydelsefull för samverkan med kommuner och andra aktörer, däribland näringslivet. Trots detta vägrade alltså vissa polisregioner och lokalpolisområden att i samband med denna undersökning lämna ut uppgifter om antalet områdes- och kommunpoliser nedbrutet på lokalpolisområdesnivå, vilket omöjliggör analyser av i vilken utsträckning polisen faktiskt kommit närmare medborgarna.⁶³

⁵⁹ Under våren 2023 pågick exempelvis en särskild händelse i Stockholm som har krävt stora resurser från andra regioner till följd av den våldsvåg som Region Stockholm drabbades av under slutet av 2022 och början av 2023.

⁶⁰ Riksrevisionen (2023) *Att släcka bränder – Polismyndighetens arbete med särskilda händelser riktade mot grov brottslighet*. RiR 2023:5.

⁶¹ Polismyndigheten, internrevisionen (2021). s. 9

⁶² Polismyndigheten (2021). *Polismyndighetens strategiska verksamhetsplan 2020–2024*.

⁶³ Uppgifterna begärdes ut från Polismyndigheten som avlog med skälet att dessa uppgifter kan skada polisens framtida verksamhet då de kan användas för att kartlägga myndighetens verksamhet och förmåga. Beslutet överklagades och Kammarrätten instämde sedermera i Polismyndighetens bedömning om att dessa uppgifter omfattas av sekretess enligt 18 kap. 1 § andra stycket 2 offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Hur den öppna Polismyndigheten är organiserad i form av hur många områdespoliser (motsvarande) som finns på en organisations- eller tjänstetablå kan aldrig vara hemligt i en demokrati. Sådana uppgifter är i princip harmlösa och därför offentliga. Den enskilda uppgiften om antalet områdespoliser som respektive lokalpolisområde förfogar över kan inte heller användas för "att kartlägga myndighetens verksamhet och förmåga".⁶⁴ Även om vissa delar av polisens verksamhet och förmåga av självklara skäl behöver och ska hållas hemlig kan det aldrig ha varit lagstiftarens mening att hemlighålla tjänstetablån inom den öppna verksamheten.

Ett sådant beslut sänder signaler om en myndighet som sluter sig och blir mindre transparent gentemot de medborgare och företagare de har till uppgift att skydda. Utifrån polisens egen retorik om vikten av öppenhet, samt målet om att komma närmare medborgarna, är det problematiskt att inte vilja lämna ut dessa uppgifter.

Även ur ett demokratiperspektiv är det problematiskt att skattebetalarna som finansierar polisens verksamhet, där företag och företagare står för lejonparten av skattemedlen, inte har någon möjlighet till ansvarsutkrävande utifrån målen om en stark lokal närvaro. Brottsligheten är en av de viktigaste frågorna för svenska företag. Polisens legitimitet riskerar i samband med detta att utmanas ytterligare – inte minst bland företagare som i dagsläget inte tycks ha någon större tillit till myndigheten.

Det kan vidare konstateras att de 94 lokalpolisområden som har ingått i den här kartläggningen har behandlat begäran om antalet områdes- och kommunpoliser på olika sätt. Majoriteten av lokalpolisområdena har delat uppgifterna om antalet områdes- och kommunpoliser med vändande post, medan cirka en fjärdedel har vägrat lämna ut dem med hänvisning till sekretess. Detta tillmötesgående, ofta från enskilda kommunpoliser, styrker uppfattningen om att det är harmlösa uppgifter som bör vara offentliga. Det vittnar emellertid också om en myndighet som inte i särskilt stor utsträckning förefaller vara just en myndighet.

Det ska i sammanhanget noteras att flera lokalpolisområden inkom med de efterfrågade uppgifterna efter det att Polismyndigheten, med stöd av Kammarrätten, avslagit begäran om att få ta del av antalet områdespoliser uppdelat per lokalpolisområde. Centrala beslut av, åtminstone detta slag, tycks således inte heller nå ut på lokalpolisområdesnivå på ett särskilt effektivt sätt.

Inte heller idén om en central polismyndighet som ska göra det lättare att fördela tillgängliga resurser efter behov tycks ha förverkligats när det kommer till placeringen av områdespoliser. Den här undersökningen visar att polistätheten varierar kraftigt mellan Sveriges lokalpolisområden. Vissa har betydligt fler än en områdes- och kommunpolis per 5 000 invånare, medan andra inte ens når upp till en områdes- och kommunpolis per 25 000 invånare. I flera fall är skillnaderna också mycket stora mellan angränsande lokalpolisområden.

Situationen som beskrivits ovan är naturligtvis problematisk för allmänheten, men den innebär särskilda utmaningar för företag och företagare. I och med att kunskapen om företagares utsatthet för brott i dagsläget är låg är företagets behov av en lokalt förankrad och närvarande polis ännu större. Områdes- och kommunpoliser som är kända av och känner företagare och deras situation är en förutsättning för ett sunt näringsliv på lika villkor. Det handlar också om att som företagare ha en reell möjlighet till hjälp, stöd och skydd, och inte utelämnas till att lösa sin situation på egen hand genom dyra säkerhetslösningar i form av exempelvis egen bevakningspersonal eller övervakningskameror.

⁶⁴ Citat från Polismyndighetens beslut.

7. ÅTGÄRDSPAKET

Utifrån de resultat som framkommit i rapportens kartläggning – tillsammans med övriga omfattande problem som finns när det kommer till brottslighet som drabbar företag – listas nedan de åtgärder som Företagarna anser är högst prioriterade på nationell och lokal nivå.

7.1 Nationellt åtgärds paket

NOLLTOLERANS MOT MÄNGDBROTT

För att brottsutsatta företagare ska få tillbaka förtroendet för Sverige som rättsstat och börja anmäla brotten är det helt avgörande att regeringen i regleringsbrev och andra styrdokument ger Polismyndigheten i uppgift att mer effektivt bekämpa och utreda mängdbrotten. I de granskningar som gjorts, av bland annat Riksrevisionen, framkommer en tydlig bild att mängdbrotten nedprioriteras, vilket inte minst är allvarligt då dessa brott ofta är en inkörsport till grövre former av kriminalitet.

1 000 FLER OMRÅDES- OCH KOMMUNPOLISER TILL 2025

Den enskilt viktigaste åtgärden för att öka tryggheten är enligt Sveriges företagare fler närvarande och synliga poliser lokalt. När Polismyndigheten omorganiserades 2015 från 21 länsmyndigheter till en statlig myndighet var syftet att komma närmare medborgarna. Resultatet har på många sätt blivit det motsatta. Den här rapporten visar också tydligt att antalet områdes- och kommunpoliser – som jobbar fredat med trygghetsskapande och samverkande och som finns tillgängliga för medborgarna – behöver öka. Endast 22 av 94 lokalpolisområden uppnår basnivån om minst en sådan polisfunktion per 5 000 invånare. Denna basnärvaro bör enligt Företagarna vara uppfylld senast till 2025, vilket konkret skulle innebära cirka 1 000 fler områdes- och kommunpoliser.

STÄRK FÖRETAGARES RÄTTIGHETER VID NEDLAGDA BROTTsutredningar

Andelen brottsutsatta företagare som polisanmäler brott har minskat stadigt under de senaste åren. Den främsta orsaken är att företagare inte ser någon mening med att polisanmäla då det, trots god bevisning, oftast inte leder till mer än en nedlagd förundersökning som inte gör det mödan värt att anmäla. För att öka företagares anmälningsbenägenhet, och därmed få en mer rättvisande brottsstatistik, behöver polisen i första hand naturligtvis lösa fler brott, men också i högre grad motivera på vilka grunder en direktavskrivning beslutats eller varför en förundersökning lagts ner, och tydligt informera den drabbade företagaren om vilka möjligheter som finns när det kommer till att göra en överprövning av beslutet.

FÖRENKLA ANMÄLNINGSprocessen

Även om den främsta anledningen till att företagare inte anmäler brott är att man inte ser någon poäng med att anmäla uppger 25 procent av de företagare som avstått från att anmäla att det är krångligt och tar för lång tid. Polisen behöver därför se över hela anmälningsprocessen för att kunna identifiera inom vilka områden förfarandet kan förenklas. I dag är det till exempel inte möjligt att anmäla hot och bedrägeribrott på Polismyndighetens hemsida, utan det kan endast göras genom telefonsamtal till 114 14, vilket inte sällan är belagt med långa telefonköer, vilket bidrar till en minskad anmälningsbenägenhet och ökade mörkertal i den officiella anmälningsstatistiken.

FÖRETAGSANPASSA TRYGGHETSundersökningar och brottskoder

Även om anmälningsbenägenheten bland företagare är låg är det viktigt att de brott som faktiskt anmäls möjliggör för myndigheter och kommuner att arbeta strategiskt med statistiken. I dag saknas det i stor utsträckning offentliga data över brotten som riktar sig mot företagare. Regeringen bör därför omgående ge Brottsförebyggande rådet, Brå, i uppdrag att kartlägga och särredovisa brott som drabbar företagare, vilket enkelt kan göras genom att det i Polismyndighetens anmälningsförfarande adderas en ruta som visar om den som anmäler är en privatperson eller en företagare. Det gäller även i den Nationella trygghetsundersökningen (NTU) där det tydligare behöver framgå om

det är en näringsidkare som har blivit utsatt. Till detta anser Företagarna att Brå behöver göra en översyn av dagens brottskoder för att kunna identifiera hur de kan uppdateras till att fånga in fler typer av brott som riktar sig mot näringslivet.

HARMONISERA ERSÄTTNINGAR FÖR PRIVATPERSONER OCH FÖRETAGARE VID BEDRÄGERIER

Varje år drabbas tusentals företagare av bedrägerier där förövare lyckas komma åt stora summor pengar genom att bankkonton tömts. I en vägledande dom från Högsta domstolen från 2022 (Mål: T 4623-21) fastslås att banker i högre utsträckning ska ersätta konsumenter som drabbats av obehöriga transaktioner som gjorts från konsumentens konto.⁶⁵ Allmänna reklamationsnämnden, ARN, har med anledning av detta rekommenderat att bankkunder som utsatts för it-bedrägerier ska få ersättning av bankerna i högre utsträckning än tidigare. ARN ger dock inga utlåtanden om obehöriga transaktioner som skett från företagskonton, vilket gör att företagare nekas den ersättning som erhålls för stölder från privatkonton. Företagarna anser att denna praxis är djupt orättvis och att ersättningsreglerna för privatpersoner och företagare behöver harmoniseras.

TYDLIGGÖR NÄRINGSLIVETS ROLL I LAGEN OM KOMMUNERS ANSVAR FÖR BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE

I den nya lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (Prop. 2022/23:43), som träder i kraft den 1 juli 2023, framgår att kommuner i framtagandet av lägesbilder och åtgärdsplaner ska samverka med relevanta aktörer. Utifrån vad som framkommit i denna rapport anser Företagarna att detta är en otillräcklig formulering. Det bör uttryckligen ställas krav att samtliga 290 kommuner involverar och samverkar med det lokala näringslivet i det brottsförebyggande arbetet (se även punkt 1 nedan under Lokala åtgärder).

INFÖR LÖPANDE GRÄNSKONTROLLER PÅ UTFÖRSEL AV GODS

Som en del i att bekämpa internationella stöldlighör har Företagarna under lång tid lyft problemet med att Tullverket saknar befogenhet och resurser att kontrollera utförelse av stöldgods. 2020 lämnade regeringen förslag på ändringar i smugglingslagen som syftar till att ge Tullverket en utökad möjlighet att ingripa mot brott. Enligt Företagarna är dessa förändringar otillräckliga och det behövs ytterligare åtgärder som gör utförelse av stöldgods till ett smugglingsbrott och som syftar till att Tullverket i högre utsträckning inriktar sin verksamhet på löpande utförelsekontroller.

SKÄRP STRAFFSKALOR OCH PÅFÖLJDER

Som ytterligare en del i att motverka brotten som drabbar företagare finns det all anledning att fortsätta se över de svenska straffskalorna och påföljderna. Även när det kommer till mängdbrottslighet i form av stölder, inbrott och skadegörelse anser Företagarna att de få förövare som faktiskt döms behöver få ett straff som står i paritet till det brott som har begåtts, särskilt då brotten har skett systematiskt och vid ett flertal tillfällen. Ett positivt exempel i sammanhanget är Flerbrottsutredningen (SOU 2023:1) som i januari 2023 lämnade förslag om lagändringar som syftar till att skärpa straffen för dem som vid ett och samma tillfälle döms för flera olika brott. Till detta anser Företagarna att den straffrabatt som sedan 1 januari 2021 avskaffats för grova brott för personer i åldern 18–20 år även bör avskaffas för alla typer av brott.

⁶⁵ Företagarna (2022 b).

7.2 Lokalt åtgärdspaket

LÄGESBILDER OCH ÅTGÄRDSPLANER TILLSAMMANS MED NÄRINGSLIVET

Från och med den 1 juli 2023 har samtliga kommuner ett lagstadgat brottsförebyggande ansvar. Den nya lagen skapar förutsättningar för kommuner att ta ett samlat grepp kring det brottsförebyggande arbetet, genom att ta fram lägesbilder som beskriver brottsligheten och dess konsekvenser inom kommunen. Lägesbilden ska innehålla en kartläggning och en analys av orsakerna till de problem som identifieras. Utifrån lägesbilden ska kommunen ta ställning till förebyggande åtgärder och formulera dessa i en åtgärdsplan. Arbetet ska följas upp kontinuerligt och minst vartannat år ska lägesbilden och åtgärdsplanen uppdateras och eventuellt revideras.

Från Företagarnas sida är det helt avgörande att kommuner involverar det lokala näringslivet i det brottsförebyggande arbetet. I varje kommun bör det finnas en funktion med ett särskilt ansvar för näringslivets säkerhet och trygghet. Kommunstyrelsen bör vara den nämnd som ansvarar för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete och som säkerställer att den nya lagen implementeras fullt ut och efterföljs.

På samma sätt som många kommuner i dag involverar det lokala näringslivet i frågor som rör service i myndighetsutövningen, kommunal upphandling och kompetensförsörjning behöver säkerhet och trygghet integreras i kommunernas löpande näringslivsarbete. Det kan handla om näringslivsplaner och strategidokument, samt i löpande kommunikation via nyhetsbrev och kommunens hemsida. Även vid fysiska träffar i form av näringslivsråd, frukostmöten och trygghetsvandringar behöver kommunen säkerställa att poliser från lokalpolisområdet och kommunens säkerhetssamordnare vid behov finns representerade. I såväl medborgarlöften som i lokala brottsförebyggande råd behöver det finnas ett tydligt företagarfokus. På ett liknande sätt kan den löpande kommunala tillsynsverksamheten hos företag användas som ett sätt för kommunen att få in synpunkter från lokala företagare om trygghetssituationen.

UPPMUNTRA TILL FÖRETAGSSAMVERKAN

På många håll i landet är det vanligt att företagare startar upp ”grannsamverkan” för att skydda sin verksamhet mot brottslighet, genom att till exempel turas om att patrullera ett industriområde om nätterna. Även om grannsamverkan och företagssamverkan aldrig får ersätta den säkerhet som polisen är skyldiga att tillhandahålla kan det lokalt vara ett effektivt medel för att varna andra företagare om till exempel instundande eller pågående inbrott, stölder eller skadegörelse. Kommuner bör hålla sig informerade om vilka företagsamverkansformer som finns i kommunen, involvera den lokala polisen och kommunens säkerhetssamordnare i dessa, samt upplysa nyetablerade företag om vilka möjligheter som finns lokalt för att ytterligare öka tryggheten och säkerheten för företagaren och företagets anställda.

INVOLVERA NÄRINGSLIVET I DEN FYSISKA PLANERINGEN

På flera håll i Sverige finns det framgångsrika lokala exempel på platssamverkan där offentliga aktörer tillsammans med bland annat företag och arbetar för att förbättra trygghetssituationen inom ett avgränsat geografiskt område. Den här typen av platssamverkan kan se väldigt olika ut beroende på de förutsättningar som finns på orten. Det är dock viktigt att alla kommuner tar efter framgångsrika arbetssätt som sker i andra kommuner, samt själva försöker hitta sätt att involvera det lokala näringslivet när det kommer till den fysiska trygghetsplaneringen, inte minst i form av belysning och kameraövervakning. Kommuner behöver också säkerställa att all form av skadegörelse, klotter med mera skyndsamt repareras och saneras, då den typen av synlig brottslighet lätt skapar en känsla av otrygghet för de personer som rör sig på platsen.

FÖRSVÅRA FÖR DEN ORGANISERADE BROTTSLIGHETEN

Ytterligare ett viktigt verktyg som kommuner har för att stävja kriminaliteten är via den löpande kommunala myndighetsutövningen (tillsyn och tillstånd), i de kommunala inköpen samt i de kommunala bostadsbolagen. På samma sätt som det ska vara lätt för företag att göra rätt behövs även tydliga krafttag mot organiserad brottslighet, där verksamheter används för penningtvätt och där lagar och regler medvetet inte efterföljs, vilket skapar en osund konkurrenssituation för den stora majoriteten av skötsamma lokala företag.

ÖKA SAMVERKAN MELLAN SKOLAN OCH LOKALA FÖRETAG

Som en ytterligare del i den sociala brottspreventionen är det viktigt att kommuner säkerställer att det finns etablerade kontaktytor mellan skolor och lokala företag, till exempel i form av prao och studiebesök, så att ungdomar får en god kännedom om vilka framtida arbetsmöjligheter som finns lokalt. Förutom att det på sikt kan bidra positivt till företagets kompetensförsörjning kan det förhoppningsvis även leda till att risken för att ungdomar hemfaller i brottslighet och hamnar i kriminella miljöer kan förebyggas och undvikas.

STÄRK UPP MED KOMMUNALA ORDNINGSVAKTER

Som ett sätt att komplettera den polisiära närvaron, eller avsaknaden av den, bör fler kommuner se över möjligheten att bidra till det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet genom att anlita och anställa kommunala ordningsvakter. Samtidigt är det då viktigt att kommunen tydligt kommunicerar till det lokala näringslivet vad som är syftet med ordningsvakterna samt vilka befogenheter de kommunala ordningsvakterna har och inte har.

ERBJUD STÖD ÅT FÖRETAGARE SOM BLIVIT UTSATTA FÖR BROTT

Även om kommuner tidigare har saknat ett lagstadgat ansvar för brottsförebyggande arbete har kommunens socialtjänst enligt Socialtjänstlagen ett ansvar för brottsoffer. Det kan handla om såväl ekonomiskt och materiellt stöd som psykologiskt. Det är viktigt att kommuner är medvetna om att även företagare och personal, vars verksamheter har blivit utsatta för allvarlig brottslighet i form av rån, attentat, hot och våld, också kan ha ett stort behov av den här typen av stöd.

8. REFERENSER

Brottsförebyggande rådet (2014). *Varför gav fler poliser inte ökad personupplärning? Slutrapport i uppdraget "Satsningen på fler poliser"*, Rapport 2014:17. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet (2022). *Klassificering av brott – anvisningar och regler*, version 10.2 juli 2022. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet (2023). *Polisens resursfördelning och personaltillväxt Delredovisning: Utvärdering av satsningen på 10 000 fler polisanställda*, Rapport 2023:2. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Cyprus Police (2022). *Strategic planning*. https://www.police.gov.cy/police/police.nsf/splaning_en/splaning_en?opendocument

Eurostat (2019). *1.6 million police officers in the EU*. 1 april 2019. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20190104-1>

Eurostat (2022). *Police, court and prison personnel statistics*. 16 juni 2022. <https://tinyurl.com/2p92dnp2>

Federal Bureau of Investigation [FBI] (u.å.). *Police Employee Data. Crime in the United States 2019*. <https://ucr.fbi.gov/crime-in-the-u.s/2019/crime-in-the-u.s.-2019/topic-pages/police-employee-data>

Företagarna (2022). *Brott mot företagare 2022*. Stockholm: Företagarna.

Företagarna (2022 b). "Banker bör ersätta bedrägerier mot företagare" *Företagarna Nyheter*. 11 nov 2022. <https://www.foretagarna.se/nyheter/riks/2022/november/banker-bor-ersatta-bedragier-mot-foretagare/>

Hagström, P. (2020). "Hon vill se fler kollegor ute", *Polistidningen*. 3 september 2020 <https://polistidningen.se/2020/09/hon-vill-se-fler-kollegor-ute/>

Ioannidou, Lizzy, (2019). "Cyprus says Eurostat data on number of police officers somewhat misleading." 4 januari 2019. *Cyprus Mail*. <https://cyprus-mail.com/2019/01/04/cyprus-had-highest-rate-of-police-officer-per-capita-in-eu-in-2016/>

Lim, H., Lee, H. & Cuvelier, S. (2010). "The impact of police levels on crime rates: A systematic analysis of methods and statistics in existing studies", *Asian Pacific Journal of Police and Criminal Justice*, 8. 49-82.

Lindström, P. (2011). *Fler poliser – färre brott?* Växjö: Linneuniversitetet

Motion 2021/22:3781. *Framtidens polis*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/framtidens-polis_H9023781/html

Office of Community Oriented Policing Services. (2015). *The President's Task Force on 21st Century Policing Implementation Guide: Moving from Recommendations to Action*. Washington, DC: Office of Community Oriented Policing Services. <https://cops.usdoj.gov/RIC/Publications/cops-p341-pub.pdf>

Police Data Initiative. (u.å. a). About. <https://www.policedatainitiative.org/about/>

Police Data Initiative. (u.å. b). FAQ. <https://www.policedatainitiative.org/faq/>

Polismyndigheten (2015). *Uppdragsbeskrivning för områdespolis respektive kommunpolis*. Dnr A149.893/2015. Stockholm: Polismyndigheten

Polismyndigheten, internrevisionen (2020). *Systemgranskning av polisens utredningsverksamhet*. Diarienum: A058.733/2018. Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten, internrevisionen (2021). *Granskning av polisiär närvaro i glesbygd/storstad, målkonflikter och prioriteringar*. Diarienum: A336.260/2019. Stockholm: Polismyndigheten. <https://polisen.se/siteassets/dokument/internrevision/polisiar-narvaro-i-glesbygd-storstad-malkonflikter-och-prioriteringar.pdf>

Polismyndigheten (2021). *Polismyndighetens strategiska verksamhetsplan 2020–2024*. Diarienum: A285.687/2019. Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten, tillsynsenheten (2021). *Planlagd brottsförebyggande linjeverksamhet*, Tillsynsrapport 2021:6. Stockholm: Polismyndigheten

Polismyndigheten (2022b). *Polismyndighetens budgetunderlag 2023–2025*. Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten, rättsavdelningen (2023). Beslut: Begäran om utlämnade av allmän handling. Diarienumr: A683.821/2022. Stockholm: Polismyndigheten

Prop. 2022/23:43. *Kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete*. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2022/12/prop.-20222343>

Regeringen (2022). *Regeringsförklaringen*, avgiven av Kristersson. Ulf, 18 oktober 2022. Riksdagen <https://www.regeringen.se/tal/2022/10/regeringsforklaringen-den-18-oktober-2022/>

Riksrevisionen. (2020). *Rätt insats på rätt plats – polisens arbete i utsatta områden. En granskningsrapport från Riksrevisionen*. RiR 2020:20.

Riksrevisionen (2023) *Att släcka bränder – Polismyndighetens arbete med särskilda händelser riktade mot grov brottslighet*. RiR 2023:5.

Riksrevisionen (2023) *Polisens hantering av mängdbrott – en verksamhet vars förmåga behöver förstärkas*. RiR 2023:2

Smith, H. & Austin, Jr. R. L. (2015). *Launching the Police Data Initiative*. The White House. 18 maj 2015. <https://obamawhitehouse.archives.gov/blog/2015/05/18/launching-police-data-initiative>

Socialdemokraterna (2022). *50 000 polisanställda till 2032*. <https://www.socialdemokraterna.se/nyheter/nyheter/2022-09-01-50-000-polisanstallda-till-2032>

Statskontoret (2018:18). *Ombildningen till en sammanhållen polismyndighet. Slutrapport*. Stockholm. Statskontoret.

Svenskt Näringsliv. *Brottslighetens kostnader 2018, 2020 & 2022*. Stockholm: Svenskt Näringsliv

Thornberg, A. 2022. *Rikspolischefen svarar på ledare – Anders Thornberg svarar på ledartext i Expressen från 22 oktober*. Åtkomst: <https://polisen.se/om-polisen/pressrum/debattartiklar-och-kommentarer/rikspolischefen-svarar-pa-ledare-i-expressen/>

Wuschke, K., Henning, K. & Stewart, G. (2022). Dots versus density: the impact of crime mapping techniques on perception of safety, police performance and neighbourhood quality. *Policing and Society*. Vol: 32 (1)

Häng med i
debatten – följ
@foretagarna

företagarna

Företagarna Sverige Service AB, Rådmansgatan 40, 106 67 Stockholm
foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08 – 406 17 00